

23.10.2017

Hallintovaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 24.10.2017

HE 100/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle alkoholilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Esitän yllä mainitun hallituksen esityksen johdosta kunnioittavasti seuraavat seikat:

1. Yhteenveto

Hallituksen esityksessä uudistettaisiin nykyinen alkoholilainsäädäntö, joka on keskeinen yhteiskunnallinen ohjauskeino alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Hallituksen esityksen perusteluissa on kuvattu kattavasti säänneltävä ilmiö, sen kehitys ja nykytila, erilaiset sääntelymahdollisuudet sekä niiden vaikutukset. Alkoholijuomia EU-oikeuden mukaisina ”elintarvikkeina” kuvataan sivuilla 24–25.

Käytännössä esitys alkaa etyylialkoholin fysiologisista vaikutuksista ihmisen elimistöön ja etenee alkoholijuomien kulutuksen ja alkoholimarkkinoiden kansanterveydellisiin, sosiaalisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin. Esityksessä kuvataan erityisesti niitä vaikutuksia, joita esityksen toteuttaminen aiheuttaa. Keskeisimmät asiantuntijatahot ovat olleet Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Valvira ja Maailman terveysjärjestö WHO.

Alkoholilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena olisi - kuten nykyisinkin - ehkäistä alkoholin aiheuttamia haittoja. Esitys täyttää lain tarkoitusta siinä suhteessa, että alkoholijuomien kulutuksen ja markkinoiden sääntelyllä voidaan vähentää yksilöiden ja yhteiskunnan kokemia alkoholihaittoja. Esimerkiksi alkoholijuomien vähittäismyyntimonopoli on kiistatta alkoholiverotuksen ohella tehokkaimpia keinoja hillitä alkoholijuomien kulutusta ja alkoholin aiheuttamia haittoja.

Toisaalta esityksen toteuttaminen lisäisi varmuudella alkoholihaittoja verrattuna nykytilaan. Merkittävintä on tässä suhteessa se, että alkoholijuomien vähittäismyyntimonopolin alaa supistettaisiin lisäämällä luvanvaraisessa vähittäismyynnissä olevien **alkoholijuomien enimmäisvahvuutta**. Tämä muutos vaikuttaisi eniten alkoholin kokonaiskulutukseen ja sitä kautta yleisesti alkoholihaittoihin. Muutos voi lisätä erityisesti terveyden epätasa-arvoa ja väestöryhmien hyvinvoinnin polarisoitumista.

Niin sanottu **valmistustaparajoitteen poistaminen** lisäisi myös alkoholin saatavuutta. Nykyisten käymisteitse valmistettujen oluiden, siiderien ja long drink-juomien rinnalle sallittaisiin samanvahvuiset etanolipohjaiset (gin, vodka, rommi, whisky) long drink-juomat. Näiden alkoholijuomien saatavuuden lisääminen ja odotettavissa oleva markkinointi on omiaan lisäämään alkoholin kulutusta ja erityisesti lasten ja nuorten alkoholinkäyttöä. Koska kyseinen muutos ei kuitenkaan lisäisi kaupan myynnissä olevien alkoholijuomien enimmäisvahvuutta, muutos vaikuttaisi kokonaiskulutukseen ja haittoihin vähemmän kuin kaikkien kaupoissa myytävien alkoholijuomien enimmäisvahvuuden nostaminen.

Lisäksi esityksessä **puretaan anniskeluravintoloita koskevaa sääntelyä** merkittävästi. Osa norminpurusta sisältää erityisesti turvallisuusriskejä (esimerkiksi jatkoaikojen vapauttaminen) ja osa muutoksista on täysin neutraaleja (esimerkiksi anniskeluhenkilökunnan kelpoisuuksien vapauttaminen). Lisäksi esityksessä otettaisiin käyttöön valvonnan ja omavalvonnan uusia menetelytapoja, joilla voidaan vaikuttaa erityisesti järjestyshaittoihin.

Erityisesti alkoholin vaikutuksia tapaturmariskeihin ja väkivaltaan käsitellään esityksen sivuilla 16–17 ja 20, vaikutuksia viranomaisten toimintaan sivuilla 55–56 ja esityksen terveys- ja turvallisuusvaikutuksia vielä sivuilla 57–59.

Koska lakiesityksellä lisättäisiin alkoholin myyntiä nykyisestä, esitys vaikuttaisi positiivisesti panimotuotteiden valmistajiin ja päivittäistavarakaupan toimijoihin - suhteellisesti eniten pienpanimoihin ja pieniin myymälöihin.

Suurimmat taloudelliset menetykset koskettaisivat Alko Oy:tä. Anniskelualan norminpurut hyödyttävät koko alaa, mutta toisaalta alkoholin saatavuuden lisääminen kaupoissa on omiaan heikentämään anniskeluravintoloiden toimintaedellytyksiä.

Alkoholijuomien myynnin lisäys lisäisi valtion alkoholiverotuloja. Toisaalta alkoholihaittojen lisääntyminen vaarantaa julkisen talouden ja sote-uudistuksen säästötavoitteita ja koko elinkeinoelämän kilpailukykyä.

Esityksessä ei ole varsinaisesti arvioitu sitä, mitä vaikutuksia alkoholijuomien saatavuuden lisääminen tämän esityksen toteuttamisen jälkeen aiheuttaisi.

2. Esityksen ja mahdollisen alkoholiveron korotuksen vaikutukset kokonaiskulutukseen

Esityksessä esitettyä arviota alkoholijuomien kokonaiskulutuksen ja haittojen lisääntymisestä on kritisoitu sillä perusteella, että arviossa ei olisi otettu **huomioon esimerkiksi matkustajatuonnin vähenemistä ja jakelukanavien välisiä siirtymiä** (eli esimerkiksi Alkon väkevien myynnin vähenemistä). Esityksessä oleva kokonaiskulutuksen kasvuun liittyvä arvio syntyy niistä muutoksista, joita esitys aiheuttaisi alkoholijuomien kokonaismarkkinoihin. Muutokset jakautuvat kolmeen osaan:

- Esitys ei miltei osin vähentäisi alkoholijuomien saatavuutta nykyisestä.
- Pääosin esitys pitäisi alkoholijuomien saatavuuden suunnilleen ennallaan (esim. enintään 4,7 %:n vahvuisen oluen ym. sekä viinin ja väkevien vähittäismyynti Alkoista).
- Nykyistä vahvemman kaupoissa myytävän oluen, siiderin ja long drink-juomien - jotka juomaryhminä jo muodostavat suurimman osan alkoholimarkkinoista - saatavuutta esitys lisäisi myyntipisteiden määrällä (354 -> 5 300+), hinnan halpuuttamisella (jopa 40 %), lisäämällä myyntiaikoja ja myyntipäiviä sekä markkinoinnin ja valikoimien lisäyksellä.

Viimeksi mainittu muutos voisi johtaa jonkin suuruiseen matkustajatuonnin vähenemiseen (matkustajatuonnin vaikutuksesta kokonaiskulutukseen ja sen viimeaikaisesta kehityksestä tar-

kemmin jaksossa 4). Se voisi johtaa myös Alkon myynnin yleiseen vähenemiseen, jos Alkon asiakasmäärä esityksen johdosta vähenisi. Vaikka nämä muutokset tapahtuisivat, ne olisivat kuitenkin markkinoiden sisäisiä muutoksia. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arvio on, että alkoholin kokonaiskulutus eli **kokonaismarkkina** kasvaisi nettona 6 prosenttia. Suurin osa tästä vaikutuksesta syntyisi kaupoissa myytävien alkoholijuomien keskimääräisen vahvuuden lisääntymisestä nykyisestä 4,5 prosentista ennakoituun 5,0 prosenttiin.

Jos **alkoholiverotusta** nostettaisiin esimerkiksi vuoden 2018 alusta, korotus vähentäisi alkoholin kokonaiskulutusta ja alkoholin aiheuttamia haittoja (lisäten toisaalta mahdollisesti markkinoiden ”sisäisenä muutoksena” matkustajatuontia). Vuosina 2008–2014 tehtyjen viiden suunnitteen samansuuruisen alkoholiveron korotuksen vaikutusten perusteella voidaan arvioida, että suunniteltu korotus olisi omiaan vähentämään alkoholin kokonaiskulutusta enintään 2 prosenttia.

Veronkorotuksen ei siten voida sanoa korjaavan tai kompensoivan esityksessä ehdotetun alkoholin saatavuuden lisäämisen vaikutuksia, mutta sen voidaan sanoa lieventävän niitä. Huomion arvoista on, että alkoholiveron korotuksen vaikutukset laimenevat yleensä ajan myötä eli aiemmin tehdyt veronkorotukset eivät kansalaisten ostovoiman kasvaessa vuosien saatossa vaikuta enää samalla tavalla kuin lainsäädännössä olevat pysyvät alkoholin saatavuuden rajoitukset.

3. Esityksen ja mahdollisen alkoholiveron korotuksen vaikutukset matkustajatuontiin

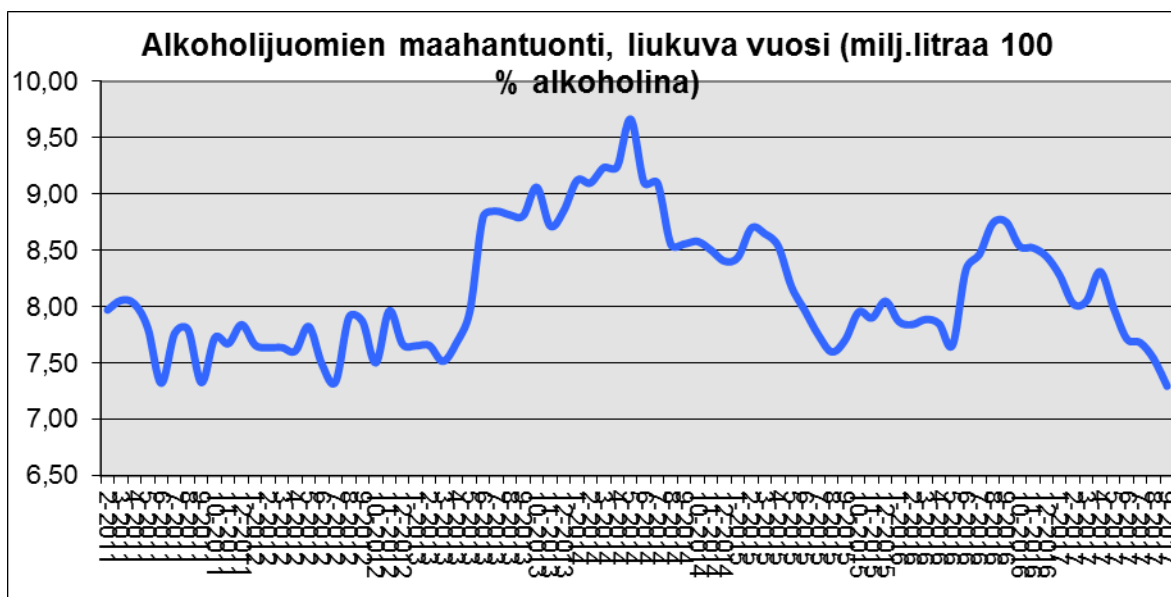
On huomattava, että esimerkiksi matkustajatuonnin vähentäminen ei ole esityksen tavoitteena. Esityksen mukaan esitys ei edes vähennä alkoholijuomien matkustajatuontia suhteellisesti enempää kuin Viron veronkorotukset jo tekevät (s. 50).

Alkoholiveron korotusten vaikutuksia matkustajatuontiin käsitellään eduskunnalle lähiaikoina annettavassa lakiesityksessä. Jo tässä vaiheessa voidaan tarkastella Viron veronkorotusten toteutuneita vaikutuksia ja toisaalta oluen hintatasoa mahdollisten veronkorotusten jälkeen.

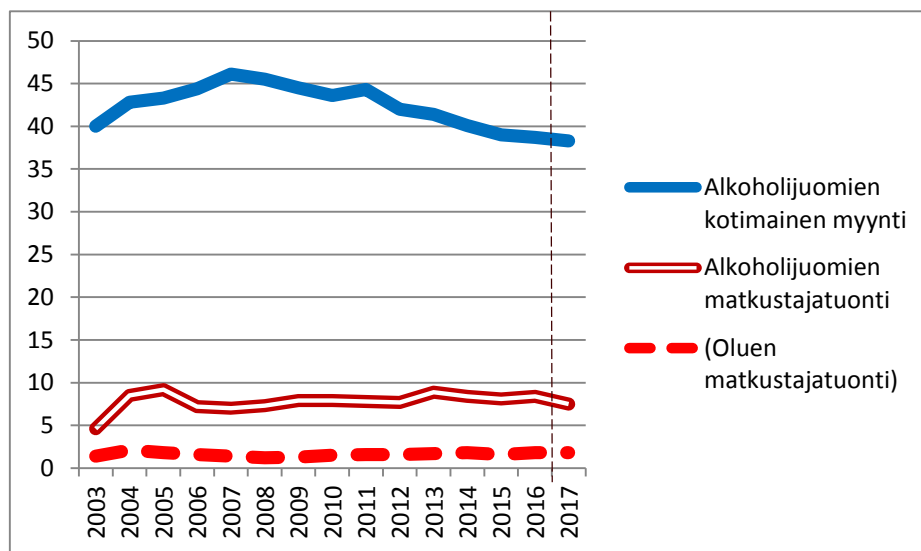
3.1. Alkoholijuomien matkustajatuonti on juuri kääntynyt laskuun - riippumatta alkoholilakiesityksestä

26.9. julkaistiin uusi matkustajatuontitilasto ajanjaksolta 09/2016 - 08/2017. Kun edellisen tiedotteen mukaan matkustajatuonti oli kasvanut, tuonti on nyt kääntynyt laskuun. Viikolla 41 saatut syyskuun matkustajatuontitiedot osoittavat, että tuonti on jo vähentynyt tasolle 7,30 litraa, joka viimeksi koettiin vuonna 2009.

Matkustajatuonti on siis kääntynyt laskuun, vaikka tutkimusjakson liukuvan 12 kuukauden lukuihin ei vielä varsinaisesti kuulu Viron päättämien veronkorotusten vaikutuksia. Virossa olut-vero nousee jo tehtyjen päätösten seurauksena vaihteittain 25 senttiä / tölkki eli 6 euroa/24 tölkin ”salkku”.

Alkoholijuomien myynti ja matkustajatuonti 2003 - 2017 100 % alkoholina; miljoonaa litraa.

On toisaalta huomattava, että matkustajatuonnin merkitystä on ylikorostettu molempiin suuntiin mentäessä. Tämä johtuu ainakin osittain siitä, että alkoholimarkkinoiden kokonaiskuva jää vuosittain muutosten vaihtelussa epäselväksi. Oheisesta kuviosta on nähtävissä, että matkustajatuonti on pysynyt määrällisesti suunnilleen samana taloustilanteesta ja Suomessa toteutetuista alkoholiveronkorotuksista huolimatta. Sen sijaan ainakin edellä mainituista syistä johtuen alko-

holin kotimainen myynti on vähentynyt vuositasolla yhteensä yli seitsemän miljoonaa litraa 100 % alkoholia eli yli 500 miljoonalla alkoholiannoksella (a 12 grammaa).

Jos alkoholijuomien matkustajatuontia halutaan arvioida euroina, alkoholijuomien kotimaisen myynnin arvo on noin 4 500 miljoonaa euroa ja matkustajatuonnin arvo noin 300 miljoonaa euroa. Esityksen yhteydessä on kiinnitetty huomiota erityisesti oluen matkustajatuontiin - eikä esityksellä sinänsä vaikutettaisikaan esimerkiksi väkevien tuontiin. Jos tuodun oluen keskihinta olisi enintään noin 14 euroa /24 tölkin salkku, oluen 30 miljoonan litran matkustajatuonnin arvo olisi noin 50 miljoonaa euroa.

Oluen tuonti vastaa siten melko tarkkaan yhden prosentin markkinaosuutta Suomen alkoholi-markkinoista (noin 2,5 % noin kahden miljardin euron olutmarkkinoista). Viron tasavallan alkoholiverotuotot puolestaan ovat yhteensä noin 200 miljoonaa euroa vuodessa.

3.2. Kaupan oluen hintataso on jo nykyään erittäin edullinen eivätkä veronkorotukset nosta salkun hintaa juuri 20 euron yli.

Alkoholijuomien kulutukseen vaikuttavat keskeisesti hinta ja saatavuus. Hallituksen päättämä alkoholiveronkorotus nostaisi kaikkien alkoholijuomien hintaa. Vaikka tarkempia tietoja ei ole korotuksen jakautumisesta, voidaan suunnilleen arvioida, että esimerkiksi yhden keskioluttölkin alkoholivero nousee noin 5–7 senttiä. Joka tapauksessa halvimman oluen hintataso jää korotuksenkin jälkeen halvemmaksi kuin esimerkiksi monen virvoitusjuoman hintataso.

Ilo palvella entistä varhaisemmin!
Lidl Suomi Ky
Helsinki-Pakila
Pakilantie 46-48
FI 1615779-0

	EUR
Laitilan jaffa	0,84 B
Pantti 0,33l tölkki	0,15 A
Red Bull	1,60 B
Pantti 0,25l tölkki	0,15 A
Kotimainen lager-olut 4,5%	0,68 A
Pantti 0,33l tölkki	0,15 A
Panda suklaarusinoita	1,20 B

Yhteensä **4,77**

Halvimman oluttölkin hinta olisi veronkorotuksenkin jälkeen 75 – 80 senttiä.

Vastaavasti ravintoloissa oluen hinnat alkavat jatkossakin noin kolmesta eurosta.

A-oluen alkoholivero on verorakenteen johdosta vajaat 10 senttiä korkeampi kuin keskioluen alkoholivero. Jos valmistuksen ja kaupan kustannusrakenteissa ja katteissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia, halvimmat A-oluen hinnat olisivat kaupoissa ilman alkoholiveron korotusta noin 0,80 senttiä tölkillä ja alkoholiveron korotuksen kanssa noin 0,90 senttiä tölkillä. Nykyisin A-oluen hinnat alkavat Alkossa noin 1,40 eurosta (ilman panttia).

Yhden 24 tölkin olutsalkun hinta olisi toisin sanoen alkoholiveron korotuksen jälkeen halvimillaan noin **20 euroa** (ilman pantteja). Kuten edellä on todettu, Virossa olutvero nousee jo tehtyjen päätösten seurauksena vaihteittain 25 senttiä / tölkki eli **6 euroa**/ salkku.

4. Alkoholilain kokonaisuudistuksen muutoksia taulukoituna

Nykytila	HE 100 / 2017 vp
Alkoholilainsäädäntö koostuu alkoholilaista ja sen nojalla annetuista 13-15 asetuksesta (s. 8).	Lainsäädäntö kootaan yhteen alkoholilakiin ja sen nojalla annettaviin 2–3 asetukseen (s. 126).
Alkoholilaki koskee yli 2,8 % aineita - poikkeuksena säädetty, että vähittäismyyntin ja anniskelun ikärajat sekä mainonnan rajoitukset koskevat yli 1,2 % juomia.	Laki koskee yli 1,2 % aineita - yhdenmukainen EU-säätelyn kanssa - em. poikkeuksia ei enää tarvita, mutta nykytila enintään 2,8 % juomien vapaasta valmistuksesta ja myynnistä säilytetty 6 §:ssä.
Alkoholielinkeinon luvanvaraisuus	Alkoholielinkeinon luvanvaraisuus säilyy - poikkeukset koottu 6 §:ään. - Vienti(verkkokauppa) erikseen sallittu
Alkoholijuomien vähittäismyyntimonopoli - poikkeuksena enintään 4,7 % käymisteitse valmistetut kaupoissa - poikkeuksena tilaviini- ja sahtimyymlät	Vähittäismyyntimonopoli säilyy muutettuna: - kauppoihin (ja ravintoloihin) kaikki enintään 5,5 %:n alkoholijuomat valmistustavasta riippumatta - poikkeuksiin lisätään käsityöläisolut
Lupahallinto ja valvonta Valviralla ja aveilla.	Lupahallinto ja valvonta säilyy Valviralla ja aveilla. - aluetaso siirtymässä maakuntiin (kuten tupakkahallintokin). - uutena seuraamusmaksu 71 §:ssä - luvan peruuttamisen edellytykset tiukkenevat 72 §:ssä
Alkoholilaissa ei ole omavalvontaa - poikkeuksena 21 c §:ssä ravintolan ”anniskelualueen rajaamista, henkilökunnan määrää ja tehtäviä koskeva suunnitelma”.	Omavalvonta säädetään pääsäännöksi 56 §:ssä: - kaikille luvanhaltijoille oma yksilöllinen omavalvontasuunnitelma: velvoitteet, riskit ja varmistaminen. - 57 §: käytävä läpi henkilökunnan kanssa - voidaan yhdistää ElintL ja TupL:n omavalvontasuunnitelman kanssa - käytännöt suunnitellaan yhdessä alan järjestöjen kanssa.

Nykytila Alkoholijuomien valmistus Kotivalmistus on mahdollista AA 5 §:n mukaan vain määrättyistä raaka-aineista, joiden ”maku- ja aro-miaineokset ovat juomassa selvästi havaittavissa”. Väkevien alkoholijuomien mainontakiellon vuoksi valmistajat eivät saa edes kertoa tuotteistaan esim. internetissä. Alkoholijuomien maahantuonti Alkoholijuomien etämyynti kielletty 8 (,13 ja 14) §:ssä. Ei mitään ikärajoja maahantuonnille. Alkoholijuomien maahantuonti kielletty ETA-alueen ulkopuolelta alle 20 h / 72 h matkoilta. Alkoholijuomien vähittäismyynti Kaupat, kioskit ja huoltamot sekä tilaviini- ja sahti-myymlät poikkeuksina Alkon vähittäismyynti-monopoliin. Kaupan myyntiaika klo 09–21 / 365. Alkon myyntiaika 9–20, 9–18 ja – ; pyhä- ja juhla-päivärajoituksineen. Kaupalla myymäläauto- ja -venemahdollisuus.	HE 100/2017 vp Alkoholijuomien valmistus Kotivalmistuksen ehdot ja valvontatarve poistuvat. Kotivalmistusta ei kuitenkaan tislamalla ja vain omaan käyttöön (6§). Väkevien valmistajille (ym.) oikeus esitellä tuotteitaan painetussa tai tietoverkossa esitetyssä tuoteluettelossa (ei kuitenkaan esim. videomainontaa). Alkoholijuomien maahantuonti 8 § siirretty 32 §:ään sellaisenaan. Pykälään mahdollisuus palata KKO:ssa olevan Visnapuu-tapauksen jälkeen. Mietojen maahantuonnilla 18 vuoden ja väkevien tuonnilla 20 vuoden ikäraja. 20 h muuttuu 24 tunniksi - kuten tupakkalaissa. Alkoholijuomien vähittäismyynti Kaupan poikkeusta laajennetaan alkoholijuomien vahvuuden (5,5 %) ja valmistustavan (tislaus) suhteen. Lisäyksenä uusi poikkeus max. 12 % käsityö-läisöluiden valmistajille määritelmiseen + elintarvikemyyntivaatimus poistetaan valmistajilta. Anniskeluluvanhaltijoille itsenäinen oikeus alkoholijuomien vähittäismyyntilupa samoin ehdoin kuin kaupalla. Kaupan myyntiaika entisellään. Alkon myyntiaika 9-21, 9-18 ja –. Pääsiäislauantai 9–18 ja jouluaatto (sekä juhannusaatto) 9–12. Kaupan lisäksi myös Alkolla ko. mahdollisuus - vain säännöllisellä reitillä. Alkon huutokauppa.

Nykytila	HE 100/2017 vp
Alkoholijuomien anniskelu Keskiolet- viini- ja A-oikeudet erikseen. Eri oikeuksiin kuuluvat erilaiset vastaavan hoitajan kelpoisuusvaatimukset (koulutus ja kokemus) Henkilökunnalla 18 vuoden ikäraja - alan opiskelijana 16 v. Yksityiskohtaiset annoskorajoitukset - vain yksi kerrallaan. Anniskelu velaksi kielletty. Valviran poikkeusluvala luottokortin credit sallittu... Ravintola ei saa ostaa alkoholijuomiaan vähittäismyyntiluvanhaltijalta. Tilapäiset anniskeluluvat haetaan aina erikseen. Ravintoloiden yhteiset anniskelualueet eivät ole mahdollisia + laki ei tunne hotellien minibareja. Ravintoloiden aukioloajat MaRa-laissa. Anniskelu-aika päättyy klo 01.30. Jatkoaikalupa klo 5:stä, klo 02.30:een tai 03.30:een voidaan hakea erityisin ohjelma- ym., perustein max. kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Ravintola suljettava ½ tunnissa. Häiriötapauksissa ravintolalle voidaan määrätä esim. anniskeluajan rajoituksia- mutta vain lupaa myönnettäessä.	Alkoholijuomien anniskelu Kaikki luvat A-lupia. Lisäksi ravintoloille mahdollisuus 5,5 % vähittäismyyntiin. Vuorovastaavan erityiset pätevyysvaatimukset poistuvat. Osaamistodistus ("Alkoholipassi") vaaditaan kuitenkin. 16 vuotta täyttänyt saa anniskella vuorovastaavan valvonnassa Rajoitukset poistuvat kokonaan eli tuplat ym. sallituiksi. Asiakkaalla aina oikeus tilata vain yksi annos. Huomio omavalvontaan. Velaksimyyntikielto poistuu. Huomio omavalvontaan. Ostaminen on sallittu tukkumyyjän lisäksi myös vähittäismyyjältä (esim. varastojen täydentäminen). "Blanco-hyväksytyllä" anniskelualueella saavat kaikki luvanhaltijat anniskella ns. catering-ilmoituksella (20§, esim. festivaalit, edustustilaisuudet, luontomatkailu - ei vähittäismyyntiä, paitsi tuote-esittelyyn.) Ns. food court-alueet mahdollisiksi - samoin kuin hotellien minibarit. Aukiolo vapautetaan kuten kaupalla 2016. Anniskelu-aika päättyy klo 01.30, mutta anniskelu saa jatkaa ilmoituksella enintään kello 4:ään. Alkoholijuomia saa nauttia enintään kello 5:een. Sulkemisvaatimus poistuu. - jatkoaikaa ei ulkona ja edellytyksenä yleensä järjestyksenvalvojat 1/100 asiakasta. - kunnan rajatun alueen veto-oikeus "asukkaiden turvallisuuden edistämiseksi". Rajoituksia voidaan määrätä myös toiminnan kestäessä, mutta tiukemmin edellytyksin ("jos välttämättömä" esim. asuinmeluhaitan vuoksi.)

Nykytila	HE 100/2017 vp Lähiympäristön lausuntomahdollisuuksia lisätään. Rangaistussäännöksissä kriminalisoidaan toisen henkilöllisyystodistuksen käyttäminen vähittäismyynissä ja anniskelussa (90 §).
Kansainvälisen liikenteen vähittäismyynti ja anniskelu Pääsääntöisesti edellyttää vain ilmoitusta - oma asetus. Mainonta ja myynninedistäminen Mainontasäännökset uusittiin alk. 2015. Väkevien mainintakiellon poikkeuksena Alkon ja muiden vähittäismyyjien (eli laivat ja lentokoneet) hinnastot painettuna ja verkossa. Lyhytaikaisten erikoistarjousten mainostaminen vähittäismyynissä ja anniskelussa kielletty. Verottomat ja denaturoidut tuotteet ja alkoholi- valmisteet Verottomuudet on säädetty AL 17 §:ssä ja alkoholi- juomaverolaissa. Ehtoollisviinit ovat nykyisin verottomia. Väkiviinan ja alkoholivalmisteiden denaturoinnista ja luvista säädetään yksinomaan asetustasolla.	Kansainvälisen liikenteen vähittäismyynti ja anniskelu Ilmoituksenvaraista sekä aluksissa että lentoasemilla. Vähittäismyynti- ja anniskeluajat täysin vapautettu aluksissa, Suomen alueella kuitenkin ei 4.00-5.30. Markkinointi (määritelmä 3 §:ssä) Pääsäännön mukaan nykyiset säännökset. Myös valmistajat, tukkumyyjät ja ravintolat saavat esittää tuoteluettelonsa painotuotteena ja avoimessa verkossa Ravintoloiden Happy hour -tarjousten mainostaminen vapautetaan. Vähittäismyynti- ja anniskelubonukset kielletään - koskee myös laivoja ja Viroa. Verottomat ja denaturoidut tuotteet ja alkoholi- valmisteet Kaikki verottomuudet siirretään alkoholijuomaverolakiin. Ehtoollisviinien verovapaus on poistettu. Denaturointisäännökset siirretään lain 8 lukuun: Pää tavoitteena estää verottomien teollisuus- ym. alkoholien käyttö nauttimistarkoituksiin. Alkoholijauheet, -jäätelöt ym. epätavalliset tuotteet alkoholijuomien sääntöjen mukaan: Esim. 4 % jäätelö edellyttää vähittäismyyntilupaa ikärajavalvontoi- neen ja 6 % jäätelöä vain Alkosta...

Muut	Muut
Alkoholijuomien nauttiminen on kielletty ”julkisessa tilaisuudessa” ja ravitsemisliikkeessä. Ilmoitusvelvollisuus poliisille yleisessä huoneistossa pidettävästä yksityistilaisuudesta, jossa nautitaan alkoholijuomia. Lupa- ja valvontamaksuista säädetään valtion maksuperustelain nojalla asetuksella.	Alkoholijuomien nauttiminen on kielletty ”yleisötilaisuudessa” ja ravitsemisliikkeessä. Ilmoitusmenettely poistetaan. Lupamaksuista säädetään asetuksella, mutta valvontamaksuista (vero)lailla.

Hallitusneuvos

Ismo Tuominen

